

पृथग्वैतस्य ज्ञानस्याध्यायो भवति 1,3, 13. ज्ञानविषये विद्विषाणयोः ÇĀṆḠA. Ça. 13, 5, 1. ०संपन्न R. 1, 1, 14. मुज्ञाना SIDDB. K. zu P. 4, 1, 54. VOP. 4, 17. ज्ञाने मौनम् RAGH. 1, 22. उर्भगाभरणप्रायो ज्ञानं भारः क्रियो विना HIT. I. 16. तपः परं कृतयुगे त्रेतायां ज्ञानमुच्यते । द्वापरे यज्ञमेवाहुर्दानमेकं कलौ युगे ॥ M. 1, 86. ब्राह्मणास्य तपो ज्ञानं तपः तत्रस्य रत्नपाम् 11, 235. ज्ञानाग्निना पापं सर्वं दहति वेदवित् 246. बुद्धिर्ज्ञानेन प्रुध्यते 3, 109. सच्चं ज्ञानं तपो ऽ ज्ञानम् 12, 26. लौकिकम्, वैदिकम्, आध्यात्मिकं ज्ञानम् 2, 117. कर्म — ज्ञान-पूर्वम् 12, 89. ज्ञानयोग, कर्मयोग (क्रिययोग) BHAG. 3, 3. Verz. d. Oxf. H. 10, b. COLEBR. Misc. Ess. I, 416. ज्ञानान्मुक्तिः KAP. 3, 23. ०दीर्घा JOGAS. 2, 28. ०संभारं BURN. Lot. de la b. l. 795. Häufig in Verb. mit विज्ञान M. 9, 41. BHAG. 3, 41. MBH. 14, 600. R. 1, 24, 16. 3, 11, 12. das Wissen um Etwas, das Bewusstsein mit dem man bei einer That zu Werke geht: अज्ञानात्त्वैत्रिकस्य ohne Wissen des Besitzers des Feldes M. 8, 243. अज्ञानाद्यदि वा ज्ञाना-त्कृत्वा कर्म विगार्ह्णितम् 11, 232. ज्ञानतो ऽ ज्ञानतो ऽपि वा 8, 288. ज्ञानाज्ञानकृतम् 145. DAC. 2, 2, 23. R. 3, 60, 26. 5, 64, 6. PAÑKAT. II, 181. III, 120. (वध) ज्ञानपूर्वकृत DAC. 2, 22. — 2) Besinnung, Bewusstsein: सुधाय वि-गतज्ञाना मृतकल्या MBH. 1, 5327. AnG. 8, 16. कलिनापहृतज्ञानः N. 10, 25. — 3) Erkenntnisorgan, Sinnesorgan (vgl. ज्ञानेन्द्रियः) यदा पञ्चाव-तिष्ठते ज्ञानानि मनसा मद् । बुद्धिश्च न विचेष्टते तामाहुः परमो गतिम् ॥ KĀṬHOP. 6, 10. — 4) सर्पिषः, मधुना ज्ञानम् P. 2, 2, 10, V Artl., Sch.; vgl. ज्ञा 4. ज्ञानकाण्ड s. u. काण्ड. ज्ञानकीर्ति (ज्ञान + कीर्ति) m. N. pr. eines buddh. Lehrers WASSILJEW 76. ज्ञानकेतु (ज्ञान + केतु) m. das Zeichen der Erkenntnis, adj. mit dem Zeichen der Erkenntnis versehen; m. N. pr. eines Mannes LALIT. 167. ज्ञानकेतुध्वज (ज्ञान + ध्वज) m. N. pr. eines göttlichen Wesens LALIT. 27. ज्ञानगम्य (ज्ञान + गम्य) adj. der Erkenntnis zugänglich, von Çiva Çiv. ज्ञानगर्भ (ज्ञान + गर्भ) m. N. pr. eines Gelehrten VJUTP. 90. eines Bodhisattva 23. ज्ञानचक्षु (ज्ञान + चक्षु) m. das Auge der Erkenntnis, das innere Auge, der Geist: सर्वं तु समवेद्येद् निखिलं ज्ञानचक्षुषा M. 2, 3, 4, 24. MBH. 13, 2284; vgl. समवैतत तं विप्रो ज्ञानदीर्घेण चक्षुषा 12, 6742. ज्ञानदत्त (ज्ञान + दत्त) m. N. pr. eines Gelehrten VJUTP. 91. ज्ञानदर्पण (ज्ञान + दर्प) m. Spiegel der Erkenntnis, Bein. Mañgū-çri's TRIK. 1, 1, 20. ज्ञानपति (ज्ञान + पति) m. Herr der Erkenntnis; davon adj. ज्ञानपतं (f. ई) gaṇa अष्टपत्यादि zu P. 4, 1, 84. ज्ञानपावन (ज्ञान + पा) adj. die Erkenntnis läuternd, n. N. pr. eines Tirtha MBH. 3, 7081. ज्ञानप्रभ (ज्ञान + प्रभा) m. N. pr. eines Mannes Hist. de la vie de HIOUEN-THSANG 222. 319, eines Bodhisattva VJUTP. 21. ज्ञानप्रवाद (ज्ञान + प्र) n. Titel eines der 14 Pūrva oder älteren Schriften der Gāina H. 247. ज्ञानप्रस्थान (ज्ञान + प्र) n. Titel eines buddh. Werkes BURN. Intr. 447. WASSILJEW 107. ज्ञानबोधिनी (ज्ञान + बो) f. Titel eines von Çaṁkara verfassten philosophischen Tractats (die Erkenntnis erweckend), herausgegeben von BERGSTEDT. ज्ञानभास्कर (ज्ञान + भा) m. Titel eines medic. Sammelwerkes

Verz. d. B. H. No. 939.

ज्ञानमण्डप (ज्ञान + मण्ड) N. eines Heiligthums Verz. d. Oxf. H. 71, b.

ज्ञानमय (von ज्ञान) adj. in Erkenntnis bestehend, Erkenntnis in sich schliessend u. s. w.: तपम् MUNP. UP. 1, 1, 9. तं हि ज्ञानमयो निधिः MBH. 12, 11549. वक्रि RAGH. 8, 20. मुखाम्बुरुहासव BHAG. P. 2, 4, 24. सर्वज्ञानमयो हि सः (मनुः) M. 2, 7.

ज्ञानमुक्तावली (ज्ञान + मु) f. Titel eines astron. Werkes Verz. d. B. H. No. 883.

ज्ञानमेरु (ज्ञान + मेरु) m. N. pr. eines Mannes LALIT. 167.

ज्ञानराज (ज्ञान + राज) m. N. pr. eines astronomischen Schriftstellers COLEBR. Misc. Ess. II, 428. 431. Verz. d. B. H. No. 539. 832. 833. 868.

ज्ञानर्षिभास्कराचार्य (ज्ञान-ऋषि-भास्कर-आचार्य) m. N. pr. eines Autors Verz. d. B. H. No. 1043 (ज्ञानऋषि).

ज्ञानलक्षणा (ज्ञान + ल) f. ein Ausdruck aus der Logik: अलौकिकः सैनिकार्थस्त्रिविधः परिकीर्तितः । सामान्यलक्षणा ज्ञानलक्षणा योगज्ञस्तथा ॥ BHĀSHĀP. 62. विषयी यस्य तस्यैव व्यापारो ज्ञानलक्षणा 64. RÖBR: the intercourse of any thing, of which there is a knowledge, is called the intercourse, whose character is knowledge.

ज्ञानवज्र (ज्ञान + वज्र) m. N. pr. eines buddh. Autors WASSILJEW 77.

ज्ञानवत् (von ज्ञान) 1) adj. P. 8, 2, 9, Sch. VOP. 7, 28. 30. Etwas wissend, intelligent, mit Kenntnissen ausgestattet, gelehrt, eine höhere Erkenntnis habend: इदमिन्द्रजालमिति ज्ञानवान् VEDĀNTAS. (AlIah.) No. 144. TATTVAS. 49. MBH. 12, 3465. BHAG. 10, 38. R. 6, 102, 7. VARĀH. LAGHŪ. 9, 8. KĀṬHĀS. 26, 108. ÇUK. 41, 11. von Çiva Çiv. wo sich Erkenntnis findet: लोकान् KHĀND. UP. 7, 7, 2. — 2) m. N. pr. eines Bodhisattva VJUTP. 21.

ज्ञानवर्णीय s. u. ज्ञानावर्णीय.

ज्ञानवापी (ज्ञान + वापी) f. N. pr. eines Tirtha Verz. d. Oxf. H. 70, a, 6.

ज्ञानविभूतिगर्भ (ज्ञान-वि + गर्भ) m. N. pr. eines Bodhisattva VJUTP. 23.

ज्ञानविलासकाव्य (ज्ञान-वि + का) n. Titel eines Gedichts Verz. d. B. H. No. 541.

ज्ञानशास्त्र (ज्ञान + शास्त्र) n. die Lehre der Wahrsageri VER. 36, 14.

ज्ञानरुस्तिक (von ज्ञान + रुस्त) m. N. pr. eines Mannes PRAVARĀDHĪ. in Verz. d. B. H. 58.

ज्ञानाकर (ज्ञान + आकर) m. N. pr. eines Sohnes des Buddha Ma-hābhigñāgūānābhībhu Lot. de la b. l. 98. N. pr. eines Buddha HIOUEN-THSANG I, 335.

ज्ञानानन्द (ज्ञान + आनन्द) m. N. pr. eines Autors Verz. d. B. H. No. 1284.

ज्ञानामृत (ज्ञान + अमृत) n. Titel einer Grammatik COLEBR. Misc. Ess. II, 48.

ज्ञानार्णव (ज्ञान + अर्णव) m. ein Meer von Kenntnissen: मूत Verz. d. Oxf. H. 9, b, 20. Titel eines von Jamarāgā verfassten Lehrbuches der Medicin ebend. 22, b, 6. Titel eines Gebetbuchs MACK. Coll. I, 139.

ज्ञानावर्णीय (von ज्ञान + आवर्णा) adj. wobei die Erkenntnis als Hülle, als Hindernis betrachtet wird: कर्मन् Sch. zu H. 24. 60. ज्ञानव-र्णीय COLEBR. Misc. Ess. I, 384.

ज्ञानावलोकालंकार (ज्ञान-अवलोक + अलंकार) m. Titel eines buddh.